

Dosarul nr.2ra-529/22
2-20081535-01-2ra-14042022

Prima instanță - Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud.: A. Bologan)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ceban Margareta, reprezentată de avocatul Spînu Oleg,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Zatic Natalia către Ceban Margareta, intervenient accesoriu notarul public Chirtoacă Petru, privind anularea certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, prin care s-a admis apelul declarat de Zatic Natalia, s-a casat hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Central din 19 noiembrie 2020 și s-a adoptat o hotărâre nouă de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 14 iulie 2020, Zatic Natalia a depus o cerere de chemare în judecată către Ceban Margareta, intervenient accesoriu notarul public Chirtoacă Petru, privind anularea certificatului de moștenitor testamentar și compensarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 13 martie 2015, Zatic Nina a testat pârâtei Ceban Margareta cota-parte din casa de locuit, construcție accesorie, terenul pentru construcții și cota-parte din terenul grădină cu nr. cadastral XXX situate în satul Corjova, raionul Criuleni, iar Zatic Natalia i-a testat cota-parte din celelalte terenuri agricole, inclusiv terenul agricol cu nr. cadastral XXX, situate în satul Corjova, raionul Criuleni.

La 19 ianuarie 2018, Zatic Nina a decedat, iar despre faptul că defuncta Zatic Nina a întocmit testament și i-au fost testate bunuri, nu a cunoscut.

La 04 aprilie 2018, Ceban Margareta a acceptat succesiunea după defuncta Zatic Nina, fapt atestat prin confirmarea înregistrării declarației de acceptare a succesiunii în Registrul de evidență a gajului, actelor notariale și a debitorilor din cadru Ministerului Justiției.

La 18 noiembrie 2019, notarul public Chirtoacă Petru a eliberat certificatul de moștenitor testamentar pe numele Ceban Margareta pentru bunurile testate reclamantei Zatic Natalia, astfel, averea succesorală pentru care s-a eliberat certificatul de moștenitor testamentar la numele lui Ceban Margareta constă: ½ din terenul agricol nr. cadastral XXX cu suprafața de 0,0551 ha; ½ din terenul agricol nr. cadastral XXX cu suprafața de 0,6417 ha și ½ din terenul agricol nr. cadastral XXX, toate situate în satul Corjova, raionul Criuleni și care au aparținut defunctei Zatic Nina.

Notarul Chirtoacă Petru a eliberat certificatul de moștenitor testamentar fără a ține cont de faptul că ea la fel este desemnată moștenitor testamentar, iar potrivit testamentului, Ceban Margareta urma să moștenească doar cota-parte din casa de locuit, construcție accesorie, terenul pentru construcții și cota-parte din terenul grădină cu nr. cadastral XXX și nicidecum cota-parte din celelalte terenuri care au fost testate reclamantei Zatic Natalia.

Reclamanta a solicitat anularea certificatului de moștenitor testamentar nr.7641 din 18 noiembrie 2019 eliberat la numele Ceban Margareta de către notarul Chirtoacă Petru, precum și compensarea cheltuielilor judiciare în mărime de 150 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 19 noiembrie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de Zatic Natalia către Ceban Margareta, intervenient accesoriu notarul public Chirtoacă Petru, privind anularea certificatului de moștenitor testamentar, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 10 decembrie 2020, avocatul Frunze Tatiana acționând în interesele apelantei Zatic Natalia a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată.

La 14 decembrie 2020, Zatic Natalia a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 19 noiembrie 2020 și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, s-a admis apelul declarat de Zatic Natalia. S-a casat hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 19 noiembrie 2020 și s-a emis o hotărâre nouă prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Zatic Natalia către Ceban Margareta, intervenient accesoriu notarul public Chirtoacă Petru privind anularea certificatului de moștenitor testamentar și compensarea cheltuielilor judiciare.

S-a anulat certificatul de moștenitor testamentar nr.7641 din 18 noiembrie 2019, eliberat de notarul Chirtoacă Petru pe numele Ceban Margareta.

S-a încasat de la Ceban Margareta în beneficiul reclamantei Zatic Natalia, cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 150 lei pentru prima instanță și în sumă de 112,50 lei, pentru instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit certificatului de moștenitor testamentar nr.7641 din 18 noiembrie 2019, eliberat pe numele Ceban Margareta notarul Chirtoacă Petru a atestat că, în conformitate cu testamentul nr. 1826 din 13 martie 2015, moștenitor a averii Zatic Nina, decedată la 19 ianuarie 2018 este Ceban Margareta, averea succesorală pentru care s-a eliberat certificatul fiind constituită din ½ cotă parte din terenul agricol nr. cadastral XXX cu suprafața

de 0,0551 ha; ½ cotă parte din terenul agricol nr. cadastral XXX cu suprafața de 0,6417 ha și ½ cotă parte din terenul agricol nr. cadastral XXX, cu suprafața de 0,4787 ha, situate în satul Corjova, r-nul. Criuleni și care au aparținut decedatei Zatic Nina în baza titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberate prin decizia primăriei nr. 3/3 din 24 martie 1998.

Instanța de apel a constatat că defuncta Zatic Nina la data decesului era căsătorită, respectiv bunurile dobândite în timpul căsătoriei li se aplică prevederile regimului juridic al proprietății comune în devălmășie.

La întocmirea certificatului de moștenitor legal sau testamentar trebuia să delimiteze și stabilească cota parte ce aparține fiecărui din soți din bunurile dobândite în timpul căsătoriei.

Notarul a eliberat certificat cu privire la dreptul asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie, eliberat pe numele soțului decedat Zatic Nina prin care a stabilit că defunctei îi aparține dreptul de proprietate la ½ cotă-parte din bunul proprietate comună în devălmășie, dobândit de soți în perioada căsătoriei și certificat cu privire la dreptul asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie eliberat soțului supraviețuitor Zatic Ivan Serghei prin care a stabilit că îi aparține dreptul de proprietate la ½ cotă-parte din bunul proprietate comună, respectiv, defuncta Zatic Nina a deținut în proprietate ½ din bunurile imobile cu nr. cadastral XXX, XXX, XXX, care le-a testat lui Ceban Margareta și Zatic Natalia.

Instanța reține că în certificatul de moștenitor testamentar este indicat cota parte din bunurile pe care le moștenește și anume ½ cotă parte din terenul agricol nr. cadastral XXX, cu suprafața de 0,0551 ha, ½ cotă parte din terenul agricol nr. cadastral XXX, cu suprafața de 0,6417 ha și ½ cotă parte din terenul agricol nr. cadastral XXX cu suprafața de 0,4787 ha, toate situate în satul Corjova, raionul Criuleni.

Iar prin certificatul de moștenitor Ceban Margareta a moștenit în baza testamentului bunuri care nu i-au fost testate.

La momentul deschiderii succesiunii notarul nu a verificat dacă mai există sau nu moștenitori care pot să pretindă la bunurile testate de către defuncta Zatic Nina, nu a anunțat moștenitoarea Zatic Natalia despre faptul că îi sunt testate bunuri, și nici Ceban Margareta nu a informat celălalt moștenitor testamentar despre faptul că Zatic Nina a inclus-o în testament, situație ce duce la necesitatea anulării certificatului de moștenitor testamentar.

La 30 martie 2022, Ceban Margareta, reprezentată de avocatul Spînu Oleg a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivare a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, fiind aplicate și interpretate eronat normele de drept material.

Zatic Natalia a cunoscut atât despre decesul bunicii sale cât și despre masa succesorală rămasă, însă aceasta nu și-a exercitat dreptul la moștenire în termenul prevăzut de lege și nu și-a manifestat în nici un mod voința de acceptare a succesiunii.

Recurentul a invocat că Zatic Natalia nu a invocat careva motive care au împiedicat-o să accepte succesiunea în ordinea prevăzută de lege.

Nu a prezentat probe din care ar rezulta ilegalitatea actului contestat și nici temeiul legal de anulare a certificatului de moștenitor testamentar eliberat pe numele Ceban Margareta, nefiind dovedită existența dreptului încălcat.

Instanța de apel anulând hotărârea primei instanței, nu a constatat corect toate circumstanțele cauzei. Apelantul nu a prezentat probe veridice în susținerea poziției sale, însă instanța de apel contrar prevederilor art. 118 din Codul de procedură Civilă a admis apelul. Nu au fost constatate și elucidate deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea litigiului în fond, fiind încălcate și interpretate greșit normele de drept material.

Recurentul și-a întemeiat pretențiile invocate în recurs prin prisma prevederilor art. 432, alin. (2) lit. c) din Codul de Procedură Civilă, care prevede că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 29 septembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurentul a invocat că decizia instanței de apel motivată a recepționat-o la 02 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal respectiv, cererea de recurs declarată la 30 martie 2022, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 14 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 19 aprilie 2022, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 143.

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se

încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ceban Margareta, reprezentată de avocatul Spînu Oleg, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de

procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ceban Margareta, reprezentată de avocatul Spînu Oleg.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh